

Inleiding

Donderdag 30 juli 2020 werd de ordonnantie van 17 juli 2020 tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. *Deze ordonnantie heeft een provocerende titel en beoogt de wijziging van tal van artikelen van de Nieuwe Gemeentewet "om een aantal verbeteringen aan te brengen in verschillende domeinen van het gemeenterecht"*¹.

Wat betreft de overheidsopdrachten en de gemeentelijke concessieovereenkomsten, en in het bijzonder de bevoegdheidsregels voor de gunning en de opvolging van de uitvoering ervan, herziet de voornoemde ordonnantie de artikelen 109, 234 en 236 van de Nieuwe Gemeentewet². Het merendeel van deze wijzigingen zijn technische en redactionele aanpassingen die de leesbaarheid van de tekst en de afstemming ervan op de huidige realiteit verbeteren, terwijl een aantal andere wijzigingen echter verre van anekdotisch zijn.

Artikel 109 en de ondertekening van akten in het kader van een delegatie van bevoegdheid

Artikel 109 van de Nieuwe Gemeentewet werd volledig herschreven. Dit artikel heeft betrekking op de ondertekening van de reglementen en de verordeningen van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen, alsook van de bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de gemeente.

Wat de overheidsopdrachten betreft, wordt er in paragraaf 3 van dit artikel voortaan uitdrukkelijk bepaald dat akten en briefwisseling, die betrekking hebben op beslissingen die genomen worden door de gemeentesecretaris of een in de akte van delegatie bij naam aangewezen ambtenaar op basis van een overdracht van bevoegdheden in uitvoering van artikelen 234, §§ 4 en 5, en 236, § 6, ondertekend worden door de persoon aan wie de bevoegdheid werd overgedragen.

Met andere woorden, deze bepaling bevestigt het beginsel volgens hetwelke de aan de gemeentesecretaris of een bij naam aangewezen ambtenaar delegatie van bevoegdheid de delegatie van ondertekening van elke akte of briefwisseling m.b.t. de uitoefening van deze bevoegdheid *de facto* inhoudt.

De Memorie van toelichting stelt dat deze regel *"wordt gerechtvaardigd door de noodzaak om de samenhang te garanderen tussen dit artikel 109 (dat de regels bepaalt betreffende de handtekening van alle geschriften die van de gemeente uitgaan) en de artikelen 234, §§ 4 en 5 en 236, § 6 die in de mogelijkheid voorzien voor de gemeenteraad en voor het college van burgemeester en schepenen om in bepaalde hypotheses hun bevoegdheid over te dragen inzake overheidsopdrachten."*³.

¹ Memorie van toelichting, Brussels Hoofdstedelijk Parlement, gewone zitting 2019-2020 nr.A-145-/1 - 2019/2020, p. 1

² In toepassing van de artikelen 41, 68 en 69 van de ordonnantie van 17 juli 2020 tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet

³ Memorie van toelichting, op. cit., p. 18.

Artikel 234 en de delegatie van bevoegdheid

Artikel 234 van de Nieuwe Gemeentewet werd, zoals in de Memorie van toelichting wordt benadrukt, herzien, in die zin dat het de draagwijdte verduidelijkt van de woorden "of aan een andere bij naam aangewezen ambtenaar" en elke dubbelzinnigheid opheft betreffende de mogelijkheden om bepaalde bevoegdheden inzake overheidsopdrachten over te dragen aan verschillende bij naam aangewezen ambtenaren, andere dan de gemeentesecretaris. Bovendien dient het woord "of" tussen de woorden "gemeentesecretaris" en "één of meerdere bij naam aangewezen ambtenaar(en)" te worden begrepen in de zin dat een groot aantal mogelijkheden van combinaties in de mogelijke overdrachten zijn toegelaten; de hoofdzaak is dat de akte van overdracht duidelijk, nauwkeurig en eenduidig is opgesteld."⁴.

De tweede wijziging aan bovenvermeld artikel 234 kan niet worden herleid tot louter een aanpassing van de tekst met het oog op een betere leesbaarheid, maar houdt een aanzienlijke vermindering in van de mogelijkheden voor het college om de bevoegdheden van de raad inzake overheidsopdrachten uit te oefenen. Als, overeenkomstig artikel 234, § 1 van de Nieuwe Gemeentewet, de bevoegdheid om de procedure voor de gunning van overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten te kiezen en om de bepalingen ervan vast te leggen aan de gemeenteraad toekomt, dient er te worden erkend dat deze principiële bevoegdheid enigszins in kracht is afgenomen gezien de verschillende opeenvolgende herzieningen van artikel 234 de voorbije jaren. De huidige hervorming zet dit principe echter kracht bij door de mogelijkheid van de raad in te perken om zijn bevoegdheid aan het college te delegeren voor uitsluitend de overheidsopdrachten beoogd in artikel 92 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, ongeacht of het nu gaat om uitgaven die onder de gewone begroting vallen (§ 4) of om opdrachten die gebaseerd zijn op een gesloten raamovereenkomst (§ 5)⁵.

Artikel 234, § 3, van de Nieuwe Gemeentewet machtigt overigens het college van burgemeester en schepenen om de bovenvermelde competentie uit te voeren voor overheidsopdrachten waarvan het geraamde bedrag exclusief btw lager is dan 139.000 euro. Een delegatie van de bevoegdheden van de raad aan het college op basis van artikel 234, §§ 4 of 5, van de Nieuwe Gemeentewet heeft bijgevolg geen enkel nut meer.

Artikel 236 en de opdrachtwijzigingen

Artikel 236 van de Nieuwe Gemeentewet werd tweemaal verduidelijkt. Enerzijds werd, zoals voor het voorgaande artikel, elke dubbelzinnigheid opgeheven betreffende de mogelijkheden om bepaalde bevoegdheden inzake overheidsopdrachten over te dragen aan verschillende bij naam aangewezen ambtenaren, andere dan de gemeentesecretaris. Anderzijds wordt er niet langer gebruik gemaakt van de notie "niet-substantiële wijzigingen". Deze notie werd aangehaald in de vorige versie van dit artikel om de wijzigingen te beperken die het college aan een lopende overheidsopdracht of concessieovereenkomst kan aanbrengen⁶. Uit dit artikel kan voortaan ondubbelzinnig worden

⁴ Memorie van toelichting, op. cit., p. 23.

⁵ Door deze inperking af te stemmen op de inperking voorzien in het kader van een delegatie aan de gemeentesecretaris of aan een andere bij naam aangewezen ambtenaar

⁶In de vorige versie van de Nieuwe Gemeentewet werd in artikel 236, § 3, gestipuleerd dat het college van burgemeester en schepenen de uitvoering opvolgt en alle beslissingen neemt die met het oog op de uitvoering nodig zijn, en dat het aan de overeenkomst iedere wijziging kan aanbrengen die het bij de uitvoering nodig acht, behalve substantiële wijzigingen. De keuze voor "behalve substantiële wijzigingen" was niet erg gelukkig en kon verwarring zaaien. Dit moest echter niet als beperkend worden aanzien voor de bevoegdheden van het college t.o.v. die van de raad (die over geen enkele beslissingsbevoegdheid beschikt bij de uitvoering van een overheidsopdracht of concessieovereenkomst), maar eerder als een inperking van de bevoegdheden van het

opgemaakt dat het college *"aan de overeenkomst iedere wijziging [kan] aanbrengen die het bij de uitvoering nodig acht wanneer de regelgeving inzake overheidsopdrachten en inzake concessieovereenkomsten wijzigingen zonder nieuwe plaatsingsprocedures toelaten."*⁷.

In de huidige Nederlandstalige versie werd een terminologische fout rechtgezet in artikel 236. Het woord "gunningsprocedure" werd vervangen door "plaatsingsprocedure", zoals bepaald in artikel 2, 37°, van de wet van 17 juni 2017 inzake overheidsopdrachten.

Inwerkingtreding

In toepassing van artikel 33 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, is deze ordonnantie in werking getreden op de tiende dag volgend op de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad, hetzij dus 9 augustus 2020.

Jean-François Brouwet

Contact: mpu@gob.brussels

Bronnen:

Ordonnantie van 17 juli 2020 tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet (BS, 30 juli 2020).

college wat betreft de wijzigingen aan overeenkomsten tijdens hun uitvoering, dit gelet op de door de regelgeving inzake overheidsopdrachten (en in het bijzonder de hiertoe voorziene bepalingen in het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten) en de door de regelgeving inzake concessieovereenkomsten toegelaten hypothesen. In dit opzicht is de Memorie van toelichting van de ordonnantie van 27 juli 2017 tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet om de bevoegdheidsregels inzake gemeentelijke overheidsopdrachten te verduidelijken, aanzienlijk duidelijk. Van zodra een wijziging is toegestaan door de wetgeving inzake overheidsopdrachten, is het college bevoegd een beslissing hierover te nemen daar *"de komende wijzigingen die aangebracht zullen worden aan het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken tot een complex systeem van hypothesen leiden waarin wijzigingen toegestaan worden, mits voldaan wordt aan een aantal vaak zeer strikte voorwaarden. Het zou derhalve ondoenbaar zijn voor de gemeenten om de bevoegdheid van de raad en die van het college om op basis van al die criteria tijdens de uitvoering wijzigingen aan te brengen van elkaar te onderscheiden."* (gewone zitting van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement van 23 juni 2017, A-534/1 - 2016/2017, p. 7).

⁷ Artikel 69, 2°, van de ordonnantie van 17 juli 2020 tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet